
Porpra de Tir

Autor:

Data de publicació: 05-05-2021

El color, un to brillant de porpra, era extret de mol·luscs a la Mediterrània a través d'un procés molt car. Hi ha investigacions arqueològiques que han descobert traços d'aquesta producció, com closques buides de caragols de mar i petxines

Petxines de Murex

Estructura química del 6,6-dibromo indigo, el component principal del Porpra de Tir.

Model tridimensional del 6,6-dibromo indigo.

Ampolla amb 6,6'-dibromo indigo, el component principal del porpra de Tir

El porpra de Tir (grec: πορφύρα, porfira, llatí: porpra), també conegut com a porpra reial o porpra imperial, és un colorant o tint de porpra, el to del qual pot variar entre un esperó vermell i porpra, que va ser utilitzat pels antics fenicis a la ciutat de Tir. Es creu que ja s'havia utilitzat a Creta al voltant de 1600 a. C.

El tint consisteix en una mucositat o secreció de la glàndula hipobranquial d'un cargol marí carnívor de mida mitjana, el gasteròpode marí *Murex brandaris*, una espècie del gènere *Murex* dins la família Muricidae.

En els cargols salvatges s'utilitza la secreció com a part del seu comportament depredador, però el cargol també secreta aquesta substància quan se sent amenaçat o és atacat físicament. Algunes altres espècies de la família Muricidae (per exemple, *Purpura patula* de l'oceà Atlàntic occidental) també poden produir una substància similar que es converteix en un tint porpra durador si està exposat a la llum solar.

Els fenicis també van fer un to entre porpra i indi, anomenat blau reial o blau jacint, que es va fabricar a partir d'una espècie molt similar de cargol marí, anomenat *Murex trunculus*, comunament conegut com cañadilla.

El porpra de Tir era molt car: l'historiador Teopompo del segle IV a.C. va descriure: "Porpra per a colorants valia la pena el seu pes en plata en colofó" a Àsia Menor. Per produir un gram de porpra, es necessitaven aproximadament 9000 mol·luscs, de manera que el seu ús es limitava només a productes de luxe.

Resum

El tint, molt resistent a la decoloració, era un element comercial de luxe, molt apreciat pels romans, que l'utilitzaven per teñir les túniques cerimonials. Es creu que la intensitat del tint porpra va augmentar, en lloc de disminuir, amb el temps.

Les dades arqueològiques de Tyre indiquen que els cargols s'emmagatzemaven en grans tines per descompondre. Això produïa una pudor insuportable, que de fet va ser esmentada pels autors antics. Poc se sap sobre els següents passos del procés, i l'antic mètode per a la producció massiva dels dos tints murex encara no s'ha reconstruït amb èxit; es creu que aquest color d'un to "negroses de sang coagulada", que era més preuat que qualsevol altre, es va aconseguir banyant dues vegades les peces, una vegada en el tint d'indi de *M. trunculus* i una vegada en el tint vermell-porpra de *M. brandaris*.

El lexicògraf grec Julio Pólux, que vivia al segle II a.C., va afirmar que el tint porpra va ser descobert per Hèracles, o més ben dit, pel seu gos, la boca del qual es teyia de porpra en mastegar cargols al llarg de la costa de Llevant. Recentment, el descobriment arqueològic d'un nombre considerable de petxines *Murex* a Creta suggereix que els minoïcs podrien haver estat pioners en l'extracció de porpra imperials abans dels Tirians. La datació d'objectes ceràmics suggereix que el tint podria haver estat produït durant el període minoic mitjà entre els segles XX i XVIII. C.23?

La Bíblia distingeix clarament entre dos colors diferents d'aquest tint:

Els que tenien violeta i escarlata porpra i carmesí, lli fi, cabells de cabra, pells de ram tenyides de vermell i cuirs fins, també el van portar. (Ex. 35.23)

Envieu-me, doncs, un home expert en or treballador, plata, bronze, ferro, porpra escarlata, carmesí i porpra violeta, i que sap gravar; estarà amb els artesans que tinc amb mi a Judà i Jerusalem, i que el meu pare David ja m'ha posat a la meva disposició. (2Cr 2.6)

Salomó també va fer la cortina de violeta porpra, porpra escarlata, carmesí i lli fi, i en ella va fer brodat de querubs. (2Cr 3.14)

Llavors Judes va tornar a saquejar el campament; van recollir moltes monedes d'or i plata, teixits porpra i vermell i moltes altres riqueses. (1Mac 4.23)

I de fet, en l'església catòlica els cardenals, els "purpurados", van vestits amb escarlata, vermell, color que sovint no es té massa en compte a l'hora de tractar aquest tint, ja que per influència de l'anglès, el porpra només es considera violeta.

A nivell popular, hi ha la llegenda que la indumentària del FC Barcelona s'inspira en el porpra de Tir en homenatge a l'origen fenici-cartaginès de Barcelona, ciutat fundada com a "Barcino" l'any 230.C. per Amílcar Barca, rei de Cartago i pare d'Anníbal Barca i Asdrúbal Barca.

El component químic principal del tint tirià va ser descobert el 1909 per Paul Friedländer, sent el 6,6-dibromo-dibromindigo, una substància que prèviament havia estat sintetitzada el 1903. No obstant això, això mai no s'ha sintetitzat comercialment.4?5?

Producció moderna

Porpra de Tir

Coordenades de color

HTML
#7B236D

RGB (r,g,b)
(123, 35, 109)

CMYK (c, m, y, k)
(58, 100, 26, 10)

HSV (h, s, v)
(310°, 72%, 48%)

referència

Tir porpra no especificat⁶?

B) Normalitzat amb interval [0 – 255] (byte)

C) Normalitzat amb rang [0 – 100] (centenars)

[[editar dades a Wikidata](#)]

El veritable color del porpra de Tyre, com la majoria dels pigments d'alta coloració, no es pot mostrar amb precisió en una visualització per ordinador, però aquestes mostres donen una idea de l'interval probable dins del qual es trobava:

Aquest és el color sRGB #990024. És una representació del codi de color RHS66A,7 que s'ha equiparat amb el "vermell de Tir",⁸ un terme sovint utilitzat com a sinònim de "Porpra de Tir".

La mostra de la dreta és comparable a la coloració del pigment porpra dibromo indigo.

Exemples de Porpra de tir

nommostrabacallà. Malefici.RgbHSV

Porpra de Tir⁹?

#360029

54

0

41

314°

100%

21%

Porpra de tir alleugerit⁹?

#4E0041

78

0

65

310°

100%

31%

Tir porpra (Internet)¹⁰?

#66023C

102

2
60
325°
98%
40%

Porpra de tir (aquarel·la)6?

#7B236D
123
35
109
310°
72%
48%

Tir porpra(RHS))

#B80049
184
0
73
336°
100%
72%

Veure també

Indigo per pintar
porpra
pigment
Marca Murex
tintorer
Futbol Club Barcelona

Referències

Teopompo, citat per Ateneum (12:526) al voltant de les 200.C.; segons Gulick, Charles Barton (1941). Ateneu, Els Deipnosophistes. Cambridge: Harvard University Press.

Reese, David S. (1987). «Closques palaikastro i producció de tint porpra a l'Edat del Bronze a la Mediterrània.» Anuari de la British School of Archaeology a Atenes,82, 201-6).

Stieglitz, Robert R. (1994), "L'origen minoic del tir porpra" arqueòleg bíblic,57, 46-54.

? "Indi". Enciclopèdia Britannica V (15a edició). Chicago: Encyclop.dia Britannica, Inc. 1981. p. 338. ISBN 0-85229-378-X.

? Cooksey, C. J. (2001). ? «Tir porpra: 6.6'-Dibromo indigo i compostos relacionats». Molècules 6 (9): 736-769.

? Saltar a:a grup sanguini Porpra tirà Aquarel·la Antiga Irodori 2007-2016 Art-Pintures

? "RhS, UCL i RGB Colors, Gamma 1.4, Fan 2", Lloc web de la Societat Azalea d'Amèrica "Còpia arxivada". Arxivat de l'original l'11 de març de 2007. Consultat el 15 de juliol de 2006.

? ? Buck, G. "Lloc web de Buck Rose, pàg. 5". Arxivat de l'original el 9 d'octubre de 2007. Consultat el 18 d'octubre de 2007.

? Saltar a:a grup sanguini Gallec, rosa; Sanz, Juan Carlos (2005). Guia per pintar. Madrid: H. Blume. ISBN 84-89840-31-8.

ColorHexa porpra tirà © 2012 - 2017

Enllaços externs

Control d'autoritats

Dades

dels projectes

Wikimedia: Q5180360 Multimèdia: Porpra

de Tyrian

Identificadors AAT: 300311515

Diccionaris i

enciclopèdies Britannica : url

Identificadors Químics

NÚMERO CAS: 1277170-99-6

ChEBI: 80914

ChemSpider: 459050

PubChem: 5491378

UNII: 2O3DDL8TAF

KEGG: C17084

SOMRIURES:

INChI ID : ID

clau

INChI: identificadors

biològics

MGI

ID : 1277170-99-6